

közgazdasági érdek, hogy károk ne következzenek be és a kárelőzés a közvagyon megmentését jelenti, míg a kártérítés csupán a károsult és kártévő között tesz igazságot, de a közvagyon apadásának a ténye után. Azonkívül tisztán magánjogi szempontból és a jogosult magánérdekek szempontjából is előnyösebb a kárelőzés, mint az utólagos kártérítés. A tisztességtelen verseny területén az ideiglenes intézkedés egyenesen olyan károknak vág élébe, amelyeket nehéz materiálisan megfogni és pozitív számokban befejezni. A kifogásolt cselekvések károsító hatása nehezen mutatható ki, a sértettnek sokszor eszmei érdekei (üzleti hírnév, zavartalan üzletmenet) ellen elkövetett jogsértése nehezen értékelhető.

A budapesti tábla a törvényszék végzését megváltoztatta és helyt adott az ideiglenes intézkedés iránti kérelemnek, anélkül, hogy az indokolásban foglalkozott volna a törvényszék elutasító indokával. Nagy fontossággal bír azonban, hogy az elsőfok helyesen rendelkezék, mert az ideiglenes intézkedésnél a minél gyorsabb segélynyújtás az intézménynek nemcsak célja, de értékességének egyik fő alkotóeleme. *B. S.*

Megállapítási per. Gyakorlatunk általában nem kedvező a megállapítási perek számára, Grosschmid tanítása, hogy a megállapítási per szükségessége egyúttal ezen per jogalapja, tulságos szigorúsággal él a bírói közfelfogásban. Kétségtelen helyes azaz igazságügyi, politikai szempont, amely a fölösleges perek elfojtására törekszik, de a per szükségességének szigorú elbírálása a feleket elvágja jogviszonyaik nekik szükségesnek tetsző tisztázásától. Ma a gyakorlat, inkább a megállapítási kereset pozitív megengedettsége irányában kutat, holott helyesebb volna oly irányban keresni a döntést, hogy nincs-e ok a megállapítási per megtagadására. A gyakorlat ne a megállapítási per pozitív feltételeinek kutatására helyezze a súlyt, hanem inkább a megállapítási per akadályára. A fő elv, a kiinduló pont a felesleges perek elhárítása legyen, nem pedig a megállapítási per dogmatikus teljes igazoltsága és a bíróság akkor tagadja meg a megállapítási perre való jogot, ha a perindítás mögött vélt érdek se áll, csak perlekedési szeszély vagy épen a másik bosszantását célzó chikane.

Mindezt azon alkalomból mondjuk el, hogy a Kuria a két elsőfok elutasító ítéletének megváltoztatásával kimondotta. (P. V. 6053/924.) hogy helye van megállapítási pernek, annak tisztázása iránt, hogy felperes, akinek megszállott területen fekvő ingatlanaira van alperes javára zálogjog bekebelezve, mily összeggel adóssa alperesnek. Alperes a kérdés rendezetlensége okából megtagadta a választ arra a kérdésre, hogy mivel tartozik neki felperes. Ezen válasz után indította felperes a megállapítási pert.

Fenti megjegyzéseink helyességét mutatja, hogy a két alsó fok ezúttal is szigorúan bírálta el a per szükségességét. A Kuria a bíróságnak erről az elvi szigorúságu irányzatáról nem beszél és a megváltoztatást az eset konkrétumaira alapítja meg. Kivánatos volna azonban, ha a gyakorlatban a per fölöslegességének elbírálásánál engedne, fölösleges szigorúból. *B. S.*

Kikötött hatáskör, a hatáskört kikötő szerződés érvénytelenségi perében. Sűrűn ismétlődő gyakorlati dilemma: hol indítandó meg a per a szerződés érvénytelenségének kimondása iránt, ha a szerződésben hatásköri vagy illetékességi rendelkezés is van. A felperes, aki a keresetet beadja azon az alapon áll, hogy nincs érvényes szerződés, tehát nincs hatásköri kikötés sem. A saját elvi álláspontjával jut ellenkezésbe, ha a kikötött bírósághoz fordul keresetével, mert ezzel parte elismerné a szerződés érvényességét. Viszont: a bíróság csak az ítélettel foglal állást az érvényesség kérdésében, az egyik irányban sem döntött bíró, nem